

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Išlaidos

Vokietija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teismo proceso išlaidas Vokietijoje.

[Šeimos teisė. Skyrybos](#)

[Šeimos teisė. Vaikų globa](#)

[Šeimos teisė. Alimentai](#)

[Komerčinė teisė. Sutartys](#)

[Komerčinė teisė. Atsakomybė](#)

Teisinių užmokesčio reglamentavimo sistema

Advokatai

Vokietijoje advokatai neskirstomi į solisitorius ir baristerius.

Vokietijoje advokatų užmokesčių reglamentuoja Advokatų užmokesčio įstatymas (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz - RVG) arba jis skaičiuojamas pagal susitarimą dėl advokato užmokesčio. Iš esmės visada leidžiama sudaryti susitarimą dėl užmokesčio, užuot taikius įstatyme nustatytus įkainius. Tačiau visada reikia atsižvelgti į Federalinių advokatų taisyklių (Bundesrechtsanwaltsordnung - BRAO) 49b straipsnio nuostatas ir į Advokatų užmokesčio įstatymo 3a–4b straipsnių nuostatas. Jeigu advokatas atstovauja klientui teisme, sutartas užmokestis negali būti mažesnis nei numatytasis įstatymu.

Prie RVG (RVG 1 priedas) pridėtoje užmokesčio lentelėje nurodytas arba nustatytasis užmokestis, arba mokesčio už kiekvieną atskirą veiksmą dydis.

Užmokestis paprastai nustatomas atsižvelgiant į ieškinio vertę. Atsižvelgiant į ieškinio vertę, nustatomas minimalus ir maksimalus valandinis užmokestis.

Faktiški užmokesčio dydžiai, pagrįsti ieškinio verte, yra nurodyti įkainių lentelėje (RVG 2 priedas). Kiekvienoje byloje tinkamas užmokesčio dydis nustatomas laikantis principo *ex aequo et bono* – atsižvelgiant į visas aplinkybes, ypač į numatomo darbo apimtį ir sudėtingumą, į bylos svarbumą ir į kliento pajamas bei finansinę padėtį. Jeigu advokatai gresia papildoma rizika arba atsakomybė, į tai irgi gali būti atsižvelgiama, nustatant advokato užmokesčių. Tam tikroms specialioms byloms (visų pirma baudžiamosioms byloms ir socialinės teisės byloms) yra taikomos įstatymu nustatytos minimalios ir maksimalios užmokesčio ribos.

Teismų antstoliai

Teismų antstoliai (Gerichtsvollzieher) gali imti tik tokį užmokesčių, kuris numatytas **Teismo antstolių užmokesčio įstatyme** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz - GvKostG*). Kiekvienam teismo antstolio veiksmui yra **nustatytas mokesčių**.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Teismas paprastai taiko **žyminį mokesčių**, kuris priklauso nuo **ieškinio sumos**. **Civilinėse bylose** tai reglamentuoja **Teismo išlaidų įstatymas** (*Gerichtskostengesetz - GKG*) ir **Teismo išlaidų šeimos teisės bylose įstatymas** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen - FamGKG*). Mokesčio tarifai nurodyti išlaidų lentelėje (atitinkamo įstatymo 1 priedas). Faktiški mokesčio dydžiai, pagrįsti ieškinio verte, nurodyti įkainių lentelėje (atitinkamo įstatymo 2 priedas). Bendrosiose civilinėse ir šeimos teisės bylose, ypač bylose dėl išlaikymo, žyminio mokesčio tarifas yra **3,0**, o bylose dėl santuokų – **2,0**. Bylose dėl tėvų ir vaikų santykių, įskaitant vaiko globą ir galimybę matytis su vaiku, žyminio mokesčio tarifas yra **0,5**. Bylos vertė nustatoma taip:

Bylose dėl santuokų, bylos vertė nustatoma atskirai kiekvienai bylai, atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes, visų pirma į bylos apimtį ir sudėtingumą, į bylos svarbą, sutuoktinių pajamas ir finansinę padėtį. Teismai paprastai nustato, kad bylos vertė yra tris kartus didesnė nei abiejų sutuoktinių grynosios pajamos.

Šeimos teisės bylose bylos vertė paprastai nustatoma pagal ieškinio dydį; **bylose dėl išlaikymo** bylos vertė nustatoma atsižvelgiant į norimo išlaikymo dydį ir negali būti didesnė nei metinė išlaikymo suma; taip pat priskaičiuojamas įsiskolinimas iki pateikiant pareiškimą.

Bylose dėl tėvų ir vaikų santykių, įskaitant vaiko globą ir galimybę matytis su vaiku, bylos vertė yra 3 000 EUR.

Jei nesudarytas susitarimas dėl užmokesčio, už **advokato atstovavimą teisme** imami verte **grindžiami mokesčiai**. Ši vertė paprastai sutampa su bylos verte, kuria remiamasi nustatant teismo mokesčius. Advokatų užmokesčio įstatymas išsamiai reglamentuoja, kokie mokesčiai ir tarifai taikomi atsižvelgiant į proceso rūšį. Faktiški mokesčio dydžiai, pagrįsti ieškinio verte, nurodyti įkainių lentelėje (atitinkamo įstatymo 2 priedas). Civilinėse bylose pirmosios instancijos teismuose advokatas paprastai gauna **žyminį mokesčių**, kurio tarifas **1,3**, ir **posėdžio mokesčių**, kurio tarifas **1,2**. Jeigu advokato padedamos ginčo šalys užbaigia ginčą taikos sutartimi, advokatas už suteiktas paslaugas gauna specialų **taikinimo mokesčių**, kurio tarifas yra **1,0**.

Civilinės bylos etapas, kai reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Bendrosiose civilinėse bylose, bylose dėl išlaikymo ir dėl santuokų teismo mokesčiai privalo būti mokami tiesiogiai, **kai teismui pateikiamas pareiškimas arba ieškiny.** **Šeimos teisės bylose** mokesčiai mokami **baigus** nagrinėti bylą. Jeigu nėra sutarta kitaip, advokatai atlygis paprastai mokamas, kai jis baigia teikti paslaugas. Tačiau advokatas turi įstatymu nustatytą teisę gauti avansą.

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose, kurias turi padengti šalys

Baudžiamosiose bylose teismo mokesčiai yra mokami tik paskelbus **galutinį nuosprendį**. Teismo mokesčio dydis nustatomas atsižvelgiant į skirtą bausmę ir gali būti nuo **120 iki 900 EUR**. Jeigu nėra susitarimo su dėl atlyginimo, advokatas, kaip kaltinamojo patarėjas arba kaltintojo atstovas, gauna užmokesčių už tam tikrus bylos etapus, kurių dydis pagal įstatymą iš anksto nustatomas kiekvienoje byloje.

Baudžiamosios bylos etapas, kai reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Teismo mokesčiai yra mokami paskelbus **galutinį nuosprendį**. Jeigu nėra sutarta kitaip, advokatai atlygis paprastai mokamas, kai jis baigia teikti paslaugas. Tačiau, advokatas turi įstatymu nustatytą teisę gauti avansą.

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Išskyrus bet kuriuos mokesčius už nepagristus ieškinius, jokių kitų teismo mokesčių nagrinėjant bylą Federaliniame Konstituciniame Teisme (*Bundesverfassungsgericht*), nėra (Federalinio Konstitucinio Teismo įstatymo [*Bundesverfassungsgerichtsgesetzes*] 34 straipsnis). Patarėjas teisės

klausimais, visų pirma advokatas (*Rechtsanwalt*) yra privalomas tik tuo atveju, kai numatomas žodinis nagrinėjimas (Federalinio Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnis).

Konstitucinės bylos etapas, kai reikia apmokėti nustatytą išlaidą

Jeigu nėra sutarta kitaip, advokatui atlygis paprastai mokamas, kai **jis baigia teikti paslaugas**. Tačiau advokatas turi įstatymu nustatytą teisę gauti avansą.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Advokatas privalo pateikti klientui **visą informaciją** ir jį **konsultuoti**, taip pat privalo pasiūlyti klientui patį saugiausią ir mažiausiai rizikingą būdą pasiekti siekiamą tikslą. Advokatas taip pat privalo nurodyti visą **riziką**, susijusią su byla, kad klientas galėtų daryti sprendimus turėdamas visą reikalingą informaciją. Klientui pateikiamos informacijos detalumo lygį nustato advokatas, nusprenddamas, kokius teisinius aspektus klientas žinoti privalo, o kokių – ne. Advokatas privalo **atsakyti į kliento klausimus išsamiai ir teisingai**. Prieš pradėdamas bylinėjimosi procesą, advokatas privalo išaiškinti klientui, kokios yra galimybės ir kokia yra bylinėjimosi rizika. Tai apima išlaidų riziką ir galimybę laimėti bylą.

Tam tikrais atvejais advokatas turi **socialinę pareigą pateikti informaciją**:

Jeigu advokato užmokestis priklauso nuo **ieškinio vertės**, jis privalo į tai atkreipti kliento dėmesį prieš gaudamas kliento nurodymus veikti (Federalinių advokatų taisyklių 49b straipsnio 5 dalis).

Jeigu yra sudaroma **sutartis dėl advokato užmokesčio**, jis privalo nurodyti, kad jeigu teismas priteistų išlaidas, atlyginti reikėtų tik įstatymuose nustatytas išlaidas (Advokatų užmokesčio įstatymo 3a straipsnio 1 dalies 3 sakiny).

Jeigu advokatas susitaria su klientu dėl **mokesčio už bylos laimėjimą**, advokatas privalo atkreipti kliento dėmesį į tai, kad toks susitarimas nėra susijęs su jokiais kitais mokesčiais, kuriuos klientas gali būti įpareigotas mokėti (Advokatų užmokesčio įstatymo 4a straipsnio 3 dalies 2 sakiny).

Prieš sudarydamas su klientu sutartį dėl atstovavimo pirmosios instancijos **darbo ginčų teisme**, advokatas privalo atkreipti kliento dėmesį į tai, kad advokato užmokestis negali būti priteistas net laimėjus bylą (Darbo ginčų teismų įstatymo [Arbeitsgerichtsgesetz] 12a straipsnio 1 dalies 2 sakiny).

Teisiniai išlaidų šaltiniai

Kur galima rasti informacijos apie teisinius išlaidų šaltinius Vokietijoje?

Įstatymus, reglamentuojančius išlaidų klausimus, galima gauti knygynuose arba internete nemokamai.

Kokiomis kalbomis teikiama informacija apie teisinius išlaidų šaltinius Vokietijoje?

Informacija teikiama vokiečių kalba.

Kur rasti papildomos informacijos apie bylos išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikta informacija apie išlaidas

Aktualios įstatymų redakcijos yra prieinamos Federalinės teisingumo ministerijos oficialioje interneto svetainėje. Įstatymus, reglamentuojančius teises išlaidas, galima atsisiųsti suvedus atitinkamo įstatymo santrumpą (GKG, FamGKG, GvKostG ir RVG).

Kur galima rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Federalinė statistikos tarnyba (*Statistisches Bundesamt*) leidžia **metines statistikos leidinių** apie teisingumo administravimą **serijas**. Pavyzdžiui, **10 serijos 2.1 dalyje** pateikta informacija apie **civilinių bylų trukmę visoje Vokietijoje**, atskirai nurodant informaciją apie kiekvieną žemės teismą ir aukštesnį žemės teismą (*Oberlandesgericht*). Atskirai pateikiama informacija apie apylinkės teismus (*Amtsgerichte*) ir žemių teismus (*Landgerichte*), ir apie aukštesniuosius žemės teismus (*Oberlandesgericht*). Taip pat galima rasti informaciją apie bylos nagrinėjimą pirmojoje ar apeliacinėje instancijoje. Šiame leidinyje nėra statistinės informacijos apie bylų nagrinėjimo trukmę atsižvelgiant į ginčo esmę.

Kur rasti informacijos apie vidutinės bendras konkrečius proceso išlaidas?

Parduodamos knygos, kuriose pateiktos lentelės, nurodančios **vidutinę išlaidų riziką civilinėse bylose**.

Pridėtinės vertės mokesčiai

Kaip teikiama informacija apie PVM? Kokie PVM tarifai yra taikomi?

Teismai ir teismų antstoliai neprivalo mokėti pridėtinės vertės mokesčio. Advokatams taikomo PVM tarifas yra 19 proc. Šis mokestis į užmokestį nėra įskaičiuotas. Mokestis skaičiuojamas atskirai kaip išlaidos.

Teisinė pagalba

Taikytinos pajamų ribos civilinės teisės srityje

Teisinė pagalba gali būti suteikiama kiekvienam asmeniui, kuris dėl savo asmeninės arba finansinės padėties negali sumokėti proceso išlaidų, gali sumokėti tik jų dalį arba jas gali sumokėti dalimis. Numatomas ieškiny ar gynyba teisme turi turėti būti pakankamai perspektyvūs ir jais neturi būti piktnaudžiaujama. Jei įmanoma, bylos šalis turi panaudoti savo pajamų dalį. Priklausomai nuo ieškovo pajamų lygio, teisinė pagalba gali būti teikiama kaip **visiška subsidija**, kurios nereikia gražinti, arba ją reikia gražinti **dalimis**. Federalinė teisingumo ministerija leidžia pagalbinių bukletą, pavadintą „Teisinės paslaugos ir teisinė pagalba“ (*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*), kuriame galima rasti atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus, įskaitant klausimus apie asmens aplinkybes, jame taip pat pateikiami pavyzdžiai.

Taikytinos atsakovų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Pajamų ribos **nėra taikomos** įtariamiesiems ir kaltinamiesiems. Teisinė pagalba šiems asmenims skiriama pagal kitus kriterijus.

Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Teisinės pagalbos suteikimas priklauso nuo **pajamų ribų**. Jos yra kintamos ir yra nustatomos atsižvelgiant į numatomas bylinėjimosi išlaidas ir į ieškovo socialinę padėtį (išlaikymo prievolės, išlaidos būstui). Teisinė pagalba gali būti teikiama **dalimis**.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Nukentėję nuo tam tikrų sunkių nusikaltimų asmenys gali prašyti, kad jiems būtų nemokamai skirtas patarėjas teisės klausimais, neatsižvelgiant į prašytojo finansinę padėtį.

Kitos teisinės pagalbos teikimo atsakovams sąlygos

Teisei pagalbai įtariamiesiems / kaltinamiesiems (kai teismas skiria patarėją teisės klausimais) neturi įtakos pajamų ribos, tačiau taikomos teisinės **sąlygos**. Atsižvelgiama į nusikaltimo sunkumą, tam tikras teisinių pasekmių grėsmes (pavyzdžiui, draudimą verstis tam tikra profesine veikla arba priverstinį izoliavimą psichiatrinėje arba neurologinėje ligoninėje), ar kaltinamajam yra taikomos kardomosios priemonės arba priverstinės globos priemonės, ar buvęs gynėjas nušalintas, į bylos faktinių ir teisinių aplinkybių sudėtingumą ir į tai, ar kaltinamasis sugebės pasirūpinti savo gynyba.

Nemokamas teismo procesas

Pagal **Socialinių bylų teismų įstatymo (SGG) 183 straipsnį** bylos šiuose teismuose yra **nemokamos asmenims, kurie turi teisę gauti pašalpą** (t. y.

apdraustiems asmenims, gaunantiems maitintojo netekimo išmokas asmenims, neįgaliams asmenims ir jų įpėdiniais, jei jie byloje dalyvauja kaip ieškovai ar atsakovai). Ieškovai ir atsakovai, kurie nepatenka į išvardytas kategorijas, socialinių bylų teismuose turi mokėti **fiksuoto dydžio mokesť** pagal **SGG 184 straipsnio nuostatas (150 EUR, kai byla nagrinėjama socialinių bylų teisme [Sozialgericht], 225 EUR, kai byla nagrinėjama žemės socialinių bylų teisme [**

Landessozialgerichte), **300 EUR**, kai byla nagrinėjama Federaliniame socialinių bylų teisme [*Bundessozialgericht*]. **SGG 197a straipsnyje** numatyta šių specialiųjų taisyklių išimtis ir nustatyta, kad tuo atveju, kai nei ieškovas, nei atsakovas nėra asmenys, kurie patenka į **SGG 183 straipsnio** kategorijas, nagrinėjant bylą socialinių bylų teisme jie moka Teismo išlaidų įstatymu nustatytus bendruosius teismo mokesčius.

Baudžiamosiose bylose taikomos tokios taisyklės: jeigu kaltinamasis išteisinamas, arba jeigu byla neperduodama teismui, arba jeigu byla nutraukiama, sąnaudas (viešąsias sąnaudas) ir kaltinamojo patirtas gynybai būtinas išlaidas padengia valstybė.

Kada byla pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Bylą pralaimėjusi šalis turi padengti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas, jeigu jos buvo būtinos norint bylą tinkamai išnagrinėti, pavyzdžiui, **advokatų įstatymu nustatytą užmokestį**, kitos šalies **kelionių išlaidas**, įskaitant **negautas pajamas** dėl dalyvavimo teismo posėdžiuose.

Ekspertų užmokestis

Teismo kviečiami ekspertai gauna įstatyme nustatytą **valandinį užmokestį**, nustatytą Teisinių išlaidų atlyginimo ir kompensacijos įstatyme (*Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz*, JVEG). Šį užmokestį turi sumokėti bylos šalys.

Išlaidos ekspertui, kurį **privaciai samdo** viena šalis, siekdama pasiruošti bylos nagrinėjimui teisme, **nėra proceso išlaidų dalis**, dėl kurių atlyginimo sprendžia teismas. Todėl priteisti šių išlaidų **reikia pareikalauti atskirai**. Tuo atveju, kai šalis samdo ekspertą tam, kad tas konsultuotų bylinėjantis teisme, išlaidų atlyginimas priklauso nuo tokių konsultacijų būtinumo konkrečioje byloje. Išlaidas ekspertui, kurį teismas kviečia liudyti nagrinėjant bylą, padengia bylą pralaimėjusi šalis, arba, jeigu šalių reikalavimai patenkinti iš dalies, šalys privalo sumokėti savo išlaidų dalį, atitinkamai pagal tai, kiek jų reikalavimai buvo patenkinti ar nepatenkinti.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Teismo samdomi vertėjai žodžiu ir raštu gauna užmokestį, nustatytą Teisinių išlaidų atlyginimo ir kompensacijos įstatyme (*Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz*, JVEG). Šį užmokestį turi sumokėti bylos šalys. Vertėjų žodžiu užmokestis skaičiuojamas pagal **valandinius įkainius**, o vertėjų raštu – pagal **įkainius už teksto eilutę**.

Baudžiamosiose bylose vertimo žodžiu ir raštu išlaidas kaltinamiesiems ir suinteresuotosioms šalims paprastai padengia valstybė, jeigu šios išlaidos būtinos gynybai ar procesinėms teisėms įgyvendinti.

Susijusios nuorodos

[Federalinė teisingumo ministerija](#)

[Tarpininkavimo asociacija prie Vokietijos advokatų asociacijos](#)

[Federalinė šeimos tarpininkavimo asociacija](#)

[Federalinė tarpininkavimo asociacija](#)

[Tarpininkavimo komercinėje ir darbo aplinkoje federalinė asociacija](#)

[Tarpininkavimo centras](#)

[Privačios bankininkystės ombudsmenas](#)

[Viešosios bankininkystės ombudsmenas](#)

[Vokietijos Centrinio Banko taikinimo taryba](#)

[Vokietijos bankininkystės kooperacijos grupės ombudsmenas](#)

[Privačių statybų kooperatyvų ombudsmenė](#)

[Regioninių statybų kooperatyvų ombudsmenas](#)

[Interaktyvi taikinimo paslauga internetiniams prekybos ginčams](#)

[Gdytojų rūmų patariamieji komitetai ir taikinimo tarybos](#)

[Mobilumo klausimų taikinimo taryba](#)

[Turizmo ginčų taikinimo taryba](#)

[Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės vietinio transporto taikinimo taryba](#)

[Sveikatos ir priklausomybių draudimo ombudsmenas](#)

[Vokietijos federalinės laidotuvių organizatorių asociacijos taikinimo taryba](#)

[Federalinės tinklų agentūros taikinimo taryba](#)

[Vokietijos nekilnojamojo turto asociacijos nekilnojamojo turto ombudsmenas](#)

[Prekybos rūmų ir gildijų arbitražo tarybos](#)

[Atlyginimų ir viešųjų pirkimų derinimo tarybos](#)

[Centrinė Vokietijos prekybos motorinėmis transporto priemonėmis asociacija](#)

[Aktualios įstatymų redakcijos](#)

Paskutinis naujijimas: 04/11/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.